

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

359/1999 Sb.

ZÁKON

ze dne 9. prosince 1999

o sociálně-právní ochraně dětí

Změna: 257/2000 Sb.

Změna: 272/2001 Sb.

Změna: 320/2002 Sb., 518/2002 Sb.

Změna: 222/2003 Sb.

Změna: 315/2004 Sb.

Změna: 52/2004 Sb.

Změna: 436/2004 Sb.

Změna: 57/2005 Sb.

Změna: 501/2004 Sb., 381/2005 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§1

Sociálně-právní ochrana dětí

§1 (1) Sociálně-právní ochranou dětí (dále jen "sociálně-právní ochrana") se rozumí zejména

- a) ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- b) ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- c) působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny.

§1 (2) Nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které upravují též ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte.

§2

§2 (1) Pro účely tohoto zákona se dítětem rozumí nezletilá osoba.¹⁾

§2 (2) Sociálně-právní ochrana se poskytuje dítěti, které na území České republiky

- a) má trvalý pobyt,
- b) má podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo je hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů,
- c) podalo návrh na zahájení řízení o udělení azylu,
- d) je oprávněno trvale pobývat,²⁾ nebo
- e) pobývá s rodičem, který podal žádost o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky nebo které pobývá na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu.^{2a)}

§2 (3) V rozsahu stanoveném tímto zákonem (§37 a 42) se sociálně-právní ochrana poskytuje také dítěti, které nemá na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo není hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani není oprávněno podle zvláštního právního předpisu²⁾ trvale pobývat na území České republiky.

§3

§3 (1) Zřizuje se Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen "Úřad") se sídlem v Brně. Úřad je správním úřadem s celostátní působností; je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen "ministerstvo").

§3 (2) V čele Úřadu je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

§4

§4 (1) Sociálně-právní ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, jimiž jsou

- a) krajské úřady,
- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- c) obecní úřady,
- d) ministerstvo,
- e) Úřad.

§4 (2) Sociálně-právní ochranu dále zajišťují

- a) obce v samostatné působnosti,
- b) kraje v samostatné působnosti,
- c) komise pro sociálně-právní ochranu dětí,
- d) další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny, (dále jen "pověřená osoba").

ČÁST DRUHÁ

ZÁKLADNÍ ZÁSADY SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§5

Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte.

§6

§6 (1) Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

a) jejichž rodiče

1. zemřeli,
 2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti,³⁾ nebo
 3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti;
- b) které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
- c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,⁴⁾ opakovaně nebo soustavně páchají přestupky⁵⁾ nebo jinak ohrožují občanské soužití;

d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;

e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezřeni ze spáchání takového činu; pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

§6 (2) Jinými fyzickými nebo právnickými osobami odpovědnými za výchovu dítěte se pro účely tohoto zákona rozumí osoby, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu, (dále jen "osoby odpovědné za výchovu dítěte").

§7

§7 (1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče.

§7 (2) Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v §6 odst. 1 písm. b) až e); tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.6)

§8

§8 (1) Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů7) přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

§8 (2) Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti.

§9

Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů7) přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby; tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout.

ČÁST TŘETÍ

OPATŘENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

HLAVA I

PREVENTIVNÍ A PORADENSKÁ ČINNOST

§10

§10 (1) Obecní úřad je povinen

- a) vyhledávat děti uvedené v §6 odst. 1,
- b) působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti,
- c) projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte,
- d) projednat s dítětem nedostatky v jeho chování,
- e) sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění8) zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující,
- f) poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů,9)
- g) oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v §6 odst. 1.

§10 (2) Obec v samostatné působnosti a kraj v samostatné působnosti vytvářejí předpoklady pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí.

§10 (3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

- a) sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku,

b) činit opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti.

§10 (4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení, popřípadě další zařízení určená pro děti jsou povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v §6 odst. 1, a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví. Zřizovatel zařízení uvedeného v §39 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato.

§10 (5) Zdravotnické zařízení je povinno neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že matka po narození dítě opustila a zanechala je ve zdravotnickém zařízení.

§11

Poradenská činnost

§11 (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

a) pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě,

b) poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené,

c) pořádá v rámci poradenské činnosti přednášky a kurzy zaměřené na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou,

d) zajišťuje přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny a poskytuje jim poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy dítěte.

§11 (2) Krajský úřad je povinen alespoň jednou v roce zabezpečit konzultace o výkonu pěstounské péče. Konzultací se kromě odborníků na řešení výchovných a sociálních problémů zúčastňují také pěstouni, kteří mají trvalý pobyt na území kraje; konzultací se mohou zúčastnit též děti svěřené těmto pěstounům do pěstounské péče a další fyzické osoby, které tvoří s pěstounem domácnost.9a)

§11 (3) Preventivní a poradenská činnost podle §10 odst. 1 písm. b), c) a f) a poradenská činnost podle odstavce 1 písm. a) a b) se poskytuje i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

§12

Obecní úřad obce s rozšířenou působností může uložit rodičům povinnost využít pomoc odborného poradenského zařízení pokud rodiče nezajistili dítěti odbornou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc dítěti předtím doporučil. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může tuto povinnost uložit i osobám odpovědným za výchovu dítěte.

§13

Výchovná opatření

§13 (1) Obecní úřad rozhoduje o opatřeních podle zvláštního právního předpisu,10) neučinil-li tak soud; přihlédne přitom k tomu, že projednávání nedostatků podle §10 odst. 1 písm. b) až d) nevedlo k nápravě. Opis rozhodnutí zasílá obecní úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

§13 (2) Obecní úřad sleduje, zda jsou dodržována opatření, o nichž rozhodla. Obecní úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností sledují, zda jsou dodržována opatření učiněná soudem,10) jestliže je o to soud požádá.

HLAVA II

OPATŘENÍ NA OCHRANU DĚTÍ

§14

§14 (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností podává za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem11) návrh soudu

a) na rozhodnutí o splnění podmínky osvojení spočívající v tom, že rodiče neprojevují zájem o své dítě,

b) na omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu,

c) na nařízení ústavní výchovy,

d) na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy.

§14 (2) Jestliže opatření učiněná soudem podle zvláštního právního předpisu10) vedla k nápravě v chování dítěte, v jednání rodičů nebo dalších osob, kteří narušovali řádnou výchovu dítěte, může podat obecní úřad obce s rozšířenou působností návrh soudu na zrušení těchto opatření.

§14 (3) Obecní úřad podává soudu podněty k opatřením týkajícím se výchovy dětí podle zvláštního právního předpisu.12) O podání podnětu soudu obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§15

§15 (1) Ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich pobytu ve zdravotnickém zařízení, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěti. O uvedeném opatření obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§15 (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností posoudí, zda jsou v případě uvedeném v odstavci 1 dostatečně zajištěna práva dítěte a uspokojovány jeho odůvodněné potřeby, nebo zda je potřebné učinit další opatření směřující k ochraně dítěte.

§16

Ocitlo-li se dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny, je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen podat neprodleně návrh soudu na vydání předběžného opatření podle zvláštního právního předpisu.13)

§17

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

a) vykonává funkci opatrovníka a poručníka;14) může být ustanoven opatrovníkem i v případě zastupování dítěte ve vztahu k cizině,

b) činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a v jeho zastoupení v době, kdy není dítěti ustanoven poručník nebo dokud se ustanovený poručník neujme své funkce.15)

§18

Vyjádření podle zvláštního právního předpisu16) podává soudu v řízení o svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo o osvojení dítěte krajský úřad, jestliže

zprostředkoval svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo osvojení dítěte (§24), nebo ministerstvo, jestliže zprostředkovalo svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo osvojení dítěte (§24a); v ostatních případech podává toto vyjádření obecní úřad obce s rozšířenou působností.

HLAVA III

ČINNOST ORGÁNŮ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY PŘI SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO VÝCHOVY JINÝCH FYZICKÝCH OSOB NEŽ RODIČŮ

§19

§19 (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhoduje o svěřeni dítěte

a) do péče budoucích osvojitelů,17) je-li dítě v ústavu nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc z rozhodnutí soudu nebo z vůle rodičů, nejde-li o případ uvedený v odstavci 2,

b) do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem,18) je-li dítě v ústavu nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc z rozhodnutí soudu nebo se souhlasem rodičů;

o svěřeni dítěte zašle informaci příslušnému soudu do 15 dnů ode dne rozhodnutí.

§19 (2) Úřad rozhoduje o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů,19) jde-li o osvojení dítěte do ciziny nebo z ciziny.

§19 (3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností přijímá písemný souhlas rodiče k osvojení dítěte.20)

§19 (4) Je-li svěřeno dítě do pěstounské péče nebo převzato budoucím pěstounem na základě rozhodnutí podle odstavce 1 písm. b), podává úřad státní sociální podpory příslušný k poskytování příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle zvláštního právního předpisu20a) návrh soudu na stanovení výživného na toto dítě, a pokud povinná fyzická osoba neplatí stanovené výživné, podává návrh na výkon rozhodnutí.

§19 (5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiných fyzických osob než rodičů; přitom jsou zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu povinni navštěvovat rodinu, kde dítě žije, popřípadě jiné prostředí, kde se dítě zdržuje, nejméně jednou za 3 měsíce v období prvních 6 měsíců péče nahrazující péči rodičů, a poté v souladu se zájmy dítěte podle potřeby, nejméně však jednou za 6 měsíců, a to na základě zvláštního oprávnění vydaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v němž je uvedeno jméno a příjmení zaměstnance, jeho další osobní údaje a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

HLAVA IV

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ OSVOJENÍ A PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§20

§20 (1) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče spočívá ve vyhledávání dětí uvedených v §2 odst. 2 vhodných k osvojení nebo ke svěřeni do pěstounské péče a nalezení vhodných osvojitelů nebo pěstounů pro tyto děti. Osvojení nebo pěstounská péče v České republice a osvojení dětí z ciziny do České republiky se zprostředkuje jen na žádost fyzické osoby, která má zájem osvojit dítě nebo přijmout dítě do pěstounské péče; žádost občana České republiky, který má na jejím území trvalý pobyt, a cizince, který má na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo který je podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky,1a) hlášen k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 365 dnů,

(dále jen "žadatel") se podává u obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

§20 (2) Zprostředkování

a) osvojení a svěření dítěte do pěstounské péče v České republice zajišťují krajské úřady a ministerstvo,

b) osvojení dětí z České republiky do ciziny nebo dětí z ciziny do České republiky zajišťuje Úřad.

§20 (3) Zprostředkování

a) osvojení se neprovádí v případě,

1. že rodiče dali souhlas k osvojení dítěte předem ve vztahu k určitým osvojitelům, nebo

2. podal-li návrh na osvojení manžel rodiče dítěte nebo pozůstalý manžel po rodiči nebo osvojiteli dítěte;

b) pěstounské péče se neprovádí, podala-li návrh na svěření dítěte do pěstounské péče fyzická osoba dítěti příbuzná nebo fyzická osoba blízká dítěti nebo jeho rodině.

§21

Postup obecního úřadu obce s rozšířenou působností při zprostředkování osvojení a pěstounské péče

§21 (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vyhledává děti uvedené v §20

odst. 1 a fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny; vhodné děti a osoby může vyhledávat a doporučit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností také obec.

§21 (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o dítěti uvedeném v §20 odst. 1; spisová dokumentace obsahuje

a) osobní údaje,

b) doklad o státním občanství,²¹⁾ o povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo o hlášení k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky nebo doklad o oprávnění trvale pobývat na území České republiky podle zvláštního právního předpisu²⁾ anebo doklad o podání žádosti na zahájení řízení o udělení azylu,

c) údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů, sourozenců, popřípadě prarodičů,

d) doklad, že dítě splňuje podmínky pro osvojení podle zvláštního právního předpisu,²²⁾

e) rozhodnutí příslušných orgánů o výchově dítěte, bylo-li vydáno,

f) zprávu o zdravotním stavu a vývoji dítěte.

§21 (3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o žadateli; spisová dokumentace obsahuje

a) žádost, v níž jsou obsaženy žadatelovy osobní údaje;

b) doklad o státním občanství nebo o povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo o hlášení k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky;

c) opis z evidence Rejstříku trestů²³⁾ vyžádaný obecním úřadem obce s rozšířenou působností;

d) zprávu o zdravotním stavu předloženou žadatelem;

e) údaje o ekonomických a sociálních poměrech;

f) písemné vyjádření žadatele, zda

1. souhlasí s tím, aby po uplynutí lhůty uvedené v §23 odst. 3 byl zařazen také do

evidence Úřadu pro zprostředkování osvojení dětí z ciziny,

2. žádá výlučně o osvojení dítěte z ciziny;

g) písemný souhlas s tím, že orgán sociálně-právní ochrany zprostředkující osvojení nebo pěstounskou péči je oprávněn

1. zjišťovat další údaje potřebné pro zprostředkování, zejména o tom, zda způsobem života bude žadatel zajišťovat pro dítě vhodné výchovné prostředí,

2. kdykoliv zjistit, zda nedošlo ke změně rozhodných skutečností uvedených ve spisové dokumentaci;

h) písemný souhlas s účastí na přípravě fyzických osob k přijetí dítěte do rodiny;

i) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

§21 (4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností postupuje kopii spisové dokumentace o dítěti uvedeném v §20 odst. 1 a spisové dokumentace o žadateli neprodleně krajskému úřadu.

§21 (5) Podává-li žádost o zprostředkování pěstounské péče fyzická osoba, která vykonává pěstounskou péči v zařízení pro výkon pěstounské péče (§44), přikládá k žádosti stanovisko zřizovatele tohoto zařízení, s výjimkou případů, kdy je zřizovatelem obec, v níž působí obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde se žádost podává.

§22

Vedení evidence pro zprostředkování

osvojení a pěstounské péče krajským úřadem

§22 (1) Krajský úřad vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci dětí uvedených v §20 odst. 1 (dále jen "evidence dětí") a evidenci žadatelů vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny (dále jen "evidence žadatelů").

§22 (2) Evidence dětí obsahuje

a) kopii spisové dokumentace podle §21 odst. 2;

b) odborné posouzení podle §27, je-li ho třeba s ohledem na

1. věk dítěte,

2. stanovisko odborného lékaře, nebo

3. jiné vážné skutečnosti;

c) vyjádření dítěte zajištěné krajským úřadem (§8 odst. 2);

d) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

§22 (3) Evidence žadatelů obsahuje

a) kopii spisové dokumentace podle §21 odst. 3,

b) odborné posouzení podle § 27,

c) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

§22 (4) Pokud žadatel chce osvojit výlučně dítě z ciziny [§21 odst. 3 písm. f) bod 2], krajský úřad provede odborné posouzení podle § 27 a neprodleně zašle kopii údajů obsažených v evidenci žadatelů Úřadu k zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení z ciziny.

§22 (5) Krajský úřad zařazuje žadatele do evidence žadatelů neprodleně po odborném posouzení podle §27. V rozhodnutí krajský úřad stanoví

a) žadateli povinnost hlásit krajskému úřadu všechny změny rozhodné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče do 15 dnů ode dne jejich vzniku,

b) zda má žadatel povinnost zúčastnit se na vyzvání obecního úřadu obce s rozšířenou působností přípravy k přijetí dítěte do rodiny; příprava k přijetí dítěte do rodiny probíhá nejdříve ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů a končí nejpozději dnem, kdy žadatel převzal do své péče dítě

na základě zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle §24 nebo 24a.

§22 (6) Krajský úřad oznámí, zda byl žadatel zařazen do evidence žadatelů,

a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností; tomu současně oznámí, zda byla žadateli uložena povinnost zúčastnit se na vyzvání přípravy k přijetí dítěte do rodiny,
b) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v §21 odst. 5 s výjimkou případu, kdy zřizovatelem je obec, v níž působí obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde tento žadatel žádal o zprostředkování pěstounské péče,

a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů.

§22 (7) Jestliže krajský úřad nezprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči

a) do 3 kalendářních měsíců od zařazení dítěte do evidence dětí, nebo

b) do 12 kalendářních měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů, zašle kopii údajů z těchto evidencí do 15 dnů od skončení uvedené lhůty ministerstvu pro zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče ministerstvem.

§22 (8) Krajský úřad zašle oznámení

a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností o zaslání kopie údajů

1. z evidence dětí a evidence žadatelů ministerstvu podle odstavce 7,

2. obsažených v evidenci žadatelů Úřadu podle odstavce 4,

b) žadateli o zaslání kopie údajů z evidence žadatelů ministerstvu,

a to do 15 dnů ode dne odeslání těchto kopií.

§22 (9) Krajský úřad může zjistit kdykoliv v době, kdy je dítě vedeno v evidenci dětí nebo žadatel zařazen do evidence žadatelů, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, zejména je oprávněno provést nové odborné posouzení dítěte nebo žadatele podle §27.

§23

Vedení evidence pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče ministerstvem

§23 (1) Ministerstvo vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci dětí a evidenci žadatelů. Ministerstvo zařazuje dítě do evidence dětí a žadatele do evidence žadatelů na základě údajů zasláných ministerstvu krajským úřadem podle §22 odst. 7, a to do 3 dnů ode dne, kdy obdrželo údaje od krajského úřadu.

§23 (2) Evidence dětí a evidence žadatelů vedené ministerstvem obsahují údaje uvedené v §22 odst. 2 a 3.

§23 (3) Jestliže ministerstvo nezprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči

a) do 3 kalendářních měsíců od zařazení dítěte do evidence dětí vedené ministerstvem, nebo

b) do 6 kalendářních měsíců od zařazení žadatele do evidence žadatelů vedené ministerstvem, postoupí kopii údajů z těchto evidencí Úřadu pro zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení ve vztahu k cizině. Údaje o žadateli zašle ministerstvo Úřadu, jen pokud žadatel vyjádřil souhlas podle §21 odst. 3 písm. f) bodu 1. O postoupení kopií z uvedených evidencí Úřadu informuje ministerstvo krajský úřad, a to do 3 dnů ode dne jejich postoupení.

§23 (4) Ministerstvo vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i poté, kdy postoupilo kopii údajů z těchto evidencí podle odstavce 3 Úřadu.

§24

Zprostředkování osvojení nebo
pěstounské péče krajským úřadem

§24 (1) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče vyhledává krajský úřad pro děti vedené v evidenci tohoto krajského úřadu žadatele z evidence žadatelů vedené tímto krajským úřadem a z evidence žadatelů vedené ministerstvem.

§24 (2) Zjistí-li krajský úřad, že v evidenci žadatelů, kterou vede, nebo v evidenci žadatelů, kterou vede ministerstvo, je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto krajským úřadem, oznámí písemně tuto skutečnost neprodleně

a) žadateli,

b) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v §21 odst. 5,

c) ministerstvu, jde-li o žadatele vedeného v evidenci žadatelů ministerstva,

d) Úřadu, jde-li o žadatele, který je i v evidenci vedené Úřadem.

§24 (3) Na základě písemného oznámení krajského úřadu podle odstavce 2 písm. a) má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Žadatel má možnost seznámit se s dítětem a podat žádost o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů nebo do péče budoucích pěstounů nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno písemné oznámení krajského úřadu podle odstavce 2.

§24 (4) Krajský úřad může dávat ministerstvu podněty ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče i v případech, kdy jde o děti, které jsou v evidenci dětí vedené ministerstvem. Ministerstvo je povinno se těmito podněty zabývat. Věty první a druhá platí obdobně, jde-li o dítě v evidenci dětí vedené Úřadem.

§24a

Zprostředkování osvojení nebo
pěstounské péče ministerstvem

§24a (1) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče vyhledává ministerstvo pro děti vedené v evidenci ministerstva žadatele z evidence žadatelů vedené ministerstvem.

§24a (2) Zjistí-li ministerstvo, že v evidenci žadatelů, kterou vede, je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto ministerstvem, oznámí písemně tuto skutečnost

a) žadateli,

b) krajskému úřadu,

c) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v §21 odst. 5,

d) Úřadu, jde-li o žadatele, který je v evidenci vedené Úřadem.

§24a (3) Ministerstvo vyznačí neprodleně v evidenci žadatelů, kterou vede, den, ve kterém bylo žadateli zasláno oznámení podle odstavce 2 písm. a) o tom, že je vhodným osvojitelem nebo pěstounem.

§24a (4) Na základě oznámení ministerstva podle odstavce 2 písm. a) má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Ustanovení §24 odst. 3 věta druhá platí obdobně.

§24a (5) Jestliže ministerstvo zprostředkovalo osvojení dítěte nebo svěřeni dítěte do pěstounské péče, které je v evidenci vedené ministerstvem, a současně je toto dítě vedeno i v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny, je ministerstvo povinno oznámit tuto skutečnost neprodleně Úřadu.

§24a (6) Pro odborné posuzování platí §22 odst. 9 obdobně.

§24b

Přerušeni zprostředkování osvojení
nebo pěstounské péče krajským úřadem nebo ministerstvem

§24b (1) Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se přeruší, jestliže

a) žadatel písemně o takové přerušeni požádá, a to po dobu, kterou v žádosti označí, nebo

b) žadateli bylo krajským úřadem podle §24 odst. 2 nebo ministerstvem podle §24a odst. 2 písemně oznámeno, že v evidenci dětí je dítě, pro něž je vhodným osvojitelem nebo pěstounem, a to po dobu ode dne odeslání uvedeného písemného oznámení do dne, do něhož trvá zprostředkování krajským úřadem podle §24 odst. 3 nebo ministerstvem podle §24a odst. 4, anebo do dne, kdy došlo k rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče podle písmena c), nebo

c) na základě rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností bylo dítě svěřeno do péče budoucího osvojitele nebo do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem, a to po dobu trvání této péče, nebo

d) krajský úřad v době, kdy žadateli zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči podle §24, nebo ministerstvo v době, kdy žadateli zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči podle §24a, zjistí podle §22 odst. 9 závažné skutečnosti, které jsou překážkou zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče na přechodnou dobu.

§24b (2) Doba přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se nezapočítává do lhůt uvedených v §22 odst. 7 a § 23 odst. 3. O přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) vydá krajský úřad, jestliže přerušil zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, nebo ministerstvo, jestliže přerušilo zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, rozhodnutí.

§24b (3) Žadatel je povinen v žádosti uvedené v odstavci 1 písm. a) uvést důvod, pro který žádá přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Je-li žadatel zařazen do evidence žadatelů vedené krajským úřadem, zasílá žádost krajskému úřadu. Je-li žadatel zařazen do evidence žadatelů vedené ministerstvem, popřípadě je-li současně zařazen i do evidence pro zprostředkování osvojení dítěte z ciziny vedené Úřadem, je povinen zaslat žádost současně každému z orgánů, které tyto evidence vedou.

§24c

Vyřazení z evidence dětí nebo
evidence žadatelů vedené krajským úřadem

§24c (1) Krajský úřad

a) vyřadí dítě z jím vedené evidence dětí

1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče,

2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze dítěti zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči, nebo

3. po uplynutí lhůty stanovené v §22 odst. 7 písm. a) a zaslání kopie údajů z evidence dětí ministerstvu,

b) vyřadí žadatele z jím vedené evidence žadatelů

1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče, pokud žadatel nežádá o osvojení dalšího dítěte nebo o svěřeni dalšího dítěte do pěstounské péče,

2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze žadateli zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči,

3. poruší-li žadatel závažným způsobem povinnost sdělovat změny v údajích

rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče,

4. požádá-li o to žadatel, nebo

5. po uplynutí lhůty stanovené v §22 odst. 7 písm. b) a zaslání kopie údajů z evidence žadatelů ministerstvu,

c) může vyřadit žadatele z jím vedené evidence žadatelů, jestliže se bez vážného důvodu nezúčastnil přípravy k přijetí dítěte do rodiny, i když byl k účasti na této přípravě vyzván.

§24c (2) O vyřazení žadatele z evidence žadatelů vydá krajský úřad rozhodnutí jen v případech uvedených v odstavci 1 písm. b) bodech 2 a 3 a odstavci 1 písm. c).

§24c (3) Krajský úřad zašle do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení žadatele z evidence žadatelů oznámení o tomto vyřazení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o žadatele uvedeného v §21 odst. 5, též zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, s výjimkou případu, kdy zřizovatelem je obec, v níž působí obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde žadatel žádal o zprostředkování pěstounské péče.

§24c (4) Pro účely vyřazení žadatele z evidence je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen oznámit krajskému úřadu, vede-li žadatele v evidenci krajský úřad, datum právní moci rozhodnutí o osvojení nebo o svěření do pěstounské péče.

§24d

Vyřazení z evidence dětí nebo

evidence žadatelů vedené ministerstvem

§24d (1) Ministerstvo

a) vyřadí dítě z jím vedené evidence dětí z důvodů uvedených v §24c odst. 1 písm.

a) bodech 1 a 2,

b) vyřadí žadatele z jím vedené evidence žadatelů z důvodů uvedených v §24c odst. 1 písm. b) bodech 1 až 4,

c) může vyřadit žadatele z jím vedené evidence žadatelů z důvodu uvedeného v §24c odst. 1 písm. c).

§24d (2) O vydání rozhodnutí ministerstva o vyřazení žadatele z evidence žadatelů platí §24c odst. 2 obdobně.

§24d (3) Ministerstvo zašle do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení žadatele z evidence žadatelů písemné oznámení o tomto vyřazení

a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

b) krajskému úřadu,

c) Úřadu, pokud je žadatel veden i v evidenci podle §25 odst. 1,

d) zřizovateli zařízení pro výkon pěstounské péče, jde-li o žadatele uvedeného v §21 odst. 5 s výjimkou případu, kdy zřizovatelem je obec, v níž působí obecní úřad obce s rozšířenou působností, kde žadatel o zprostředkování pěstounské péče požádal.

§24d (4) Ministerstvo oznámí Úřadu vyřazení dítěte z evidence dětí a důvod tohoto vyřazení, jde-li o dítě, které je vedeno v evidenci podle §25 odst. 2. Vyřazení dítěte z evidence dětí oznámí ministerstvo též krajskému úřadu.

§25

Zprostředkování osvojení Úřadem

§25 (1) Úřad vede pro účely zprostředkování osvojení evidenci

a) dětí uvedených v §2 odst. 2 vhodných k osvojení v cizině,

b) dětí vhodných k osvojení v České republice, které nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)}

upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejsou oprávněny podle

zvláštního právního předpisu²) trvale pobývat na území České republiky,
c) žadatelů vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu b),
d) fyzických osob vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu a), pokud tyto osoby nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt ani nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a}) upravujícího pobyt cizinců na území České republiky.

§25 (2) Děti uvedené

a) v odstavci 1 písm. a) jsou vedeny v evidenci na základě oznámení ministerstva (§23 odst. 3),

b) v odstavci 1 písm. b) jsou zařazovány do evidence na základě oznámení státních orgánů České republiky nebo státních orgánů nebo jiných organizací cizího státu řádně pověřených ve svém státě výkonem povinností při mezinárodním osvojení. Těmto orgánům nebo organizacím Úřad oznamuje zařazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) do evidence.

§25 (3) Žadatelé uvedení v odstavci 1 písm. c) a fyzické osoby uvedené v odstavci 1 písm. d) jsou zařazováni do evidence na základě rozhodnutí Úřadu.

§25 (4) Úřad vyřadí z evidence

a) dítě, žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d), došlo-li ke zprostředkování osvojení, a to ke dni rozhodnutí o osvojení;

b) žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d),

1. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze osvojení zprostředkovat,
2. poruší-li žadatel nebo uvedená osoba závažným způsobem povinnost sdělovat údaje rozhodné pro tuto evidenci, nebo
3. požádají-li o to žadatel nebo uvedená osoba;

c) dítě, požádají-li o to orgán nebo organizace uvedené v odstavci 2 písm. b).

§25 (5) Úřad vydá rozhodnutí o vyřazení z evidence jen v případech žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d), nejde-li o vyřazení z evidence proto, že bylo rozhodnuto o osvojení. Úřad zasílá ministerstvu rozhodnutí o vyřazení žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d); oznámení o vyřazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) zasílá Úřad orgánům nebo organizacím uvedeným v odstavci 2 písm. b) a ministerstvu.

§25 (6) Pro vedení evidence, jde-li o dítě uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo jde-li o osobu uvedenou v odstavci 1 písm. c), platí přiměřeně §22 odst. 2, 3, 5 a 9.

§25 (7) Úřad přeruší zprostředkování osvojení po doby uvedené v §24b odst. 1, jde-li o děti, které jsou vedeny také v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny nebo evidenci dětí vhodných k osvojení v České republice [odstavec 1 písm. a) a b)], nebo jde-li o žadatele uvedené v odstavci 1 písm. c).

§26

Pro zprostředkování osvojení Úřadem, jde-li o osvojení v České republice, platí §24 odst. 1 a 3 přiměřeně.

§27

Odborné posuzování pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče

§27 (1) Pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče se

a) u dětí

1. posuzuje úroveň tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků,
2. posuzuje vhodnost náhradní rodinné péče a jejích forem;

b) u žadatelů posuzuje charakteristika osobnosti, psychický stav, zdravotní stav, jenž zahrnuje posouzení, zda zdravotní stav žadatele z hlediska duševního, tělesného a smyslového nebrání dlouhodobé péči o dítě, předpoklad vychovávat dítě, motivace, která vedla k žádosti o osvojení dítěte nebo k jeho svěření do pěstounské péče, stabilita manželského vztahu a prostředí v rodině, popřípadě další skutečnosti rozhodné pro osvojení dítěte nebo jeho svěření do pěstounské péče.

Posouzení ministerstvo provede do 30 dnů ode dne zjištění všech potřebných skutečností.

§27 (2) Odborné posuzování provádí

a) krajský úřad, jde-li o děti nebo žadatele, které zařazuje do evidence dětí nebo žadatelů krajský úřad, a to před zařazením do takové evidence, nebo kteří jsou v evidenci dětí nebo v evidenci žadatelů vedené krajským úřadem,

b) ministerstvo, jde-li o děti nebo žadatele, kteří jsou v evidenci dětí nebo v evidenci žadatelů vedené ministerstvem.

§27 (3) Ministerstvo a krajský úřad jsou oprávněny vyzvat žadatele a fyzické osoby uvedené v §25 odst. 1 písm. d) k osobnímu jednání za účelem posouzení jejich předpokladů a skutečností rozhodných pro svěření dítěte. Ministerstvo a krajský úřad přitom spolupracují s obecními úřady obcí s rozšířenou působností, obcemi, zdravotnickými a školskými zařízeními i dalšími odbornými zařízeními, pověřenými osobami a s odborníky pro otázky výchovy a péče o dítě.

§27 (4) Zaměstnanci ministerstva a zaměstnanci kraje mohou za účelem přípravy podkladů pro odborné posouzení podle odstavce 1 navštívit dítě nebo pozvat dítě k jednání, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem. Právnícké nebo fyzické osoby, u nichž se dítě nachází, jsou povinny zaměstnanci ministerstva tuto návštěvu, účast dítěte na uvedeném jednání a posouzení dítěte umožnit.

§27 (5) Pro zpracování vyjádření ministerstva a krajského úřadu podle §18 platí odstavce 1 až 4 přiměřeně.

HLAVA V

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA A OCHRANNÁ VÝCHOVA

§28

§28 (1) Po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy obecní úřad obce s rozšířenou působností sjedná dobu a místo přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy; přitom vyzve rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte, aby dítě ve stanoveném termínu předali určenému zařízení, popřípadě s jejich souhlasem může zabezpečit umístění sám. Nepodrobí-li se rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte rozhodnutí soudu, podá obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu návrh na výkon rozhodnutí.²⁴⁾

§28 (2) Orgánem sociálně-právní ochrany příslušným k součinnosti se soudem při výkonu rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu,²⁵⁾ jde-li o předběžné opatření, je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§29

Sledování výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy

§29 (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje dodržování práv dítěte ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy,²⁶⁾ v ústavech sociální péče²⁷⁾ a ve zvláštních dětských zdravotnických zařízeních²⁸⁾ a v obdobných ústavech (zařízeních), umožňují-li zvláštní právní předpisy, aby byly

zřízeny právníckými nebo fyzickými osobami, (dále jen "ústavní zařízení"); sleduje zejména rozvoj duševních a tělesných schopností dětí, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v ústavním zařízení, zjišťuje, jak se vyvíjejí vztahy mezi dětmi a jejich rodiči. Obecní úřad obce s rozšířenou působností působí k tomu, aby byli v ústavním zařízení sourozenci umístěni společně.

§29 (2) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen nejméně jednou za 6 měsíců navštívit dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, a dítě uvedené v §10 odst. 5, a to na základě zvláštního oprávnění vydaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v němž je uvedeno jméno a příjmení zaměstnance, jeho další osobní údaje a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

§29 (3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je oprávněn hovořit s dítětem bez přítomnosti dalších osob, zejména zaměstnanců ústavního zařízení, a má právo nahlížet do dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede.

§29 (4) Zjistí-li zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu, že ústavní zařízení porušilo povinnosti vyplývající z tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a zřizovateli tohoto ústavního zařízení, popřípadě orgánu, který je zřizovateli nadřízen, a soudu, který nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu; tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

§29 (5) Jestliže zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu oznámil porušení povinnosti ústavním zařízením, sleduje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, zda došlo k odstranění zjištěných nedostatků, a působí k přijetí potřebných opatření vedoucích k nápravě.

§29 (6) Ústavní zařízení jsou povinna

a) zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu obce s rozšířenou působností přístup do ústavního zařízení a poskytnout mu potřebné listiny, doklady nebo zprávy vztahující se k dítěti a jeho rodičům, pokud je ústavní zařízení má k dispozici,

b) umožnit styk zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu obce s rozšířenou působností s dítětem, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova,

c) oznamovat neprodleně obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností děti, které přicházejí v úvahu jako vhodné k osvojení nebo ke svěření do pěstounské péče,

d) odeslat neprodleně písemné podání dítěte adresované soudu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jinému státnímu orgánu nebo pověřené osobě bez kontroly jeho obsahu,

e) vyžádat si písemný souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností k pobytu dítěte podle § 30,

f) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nadcházejícím propuštění dítěte z ústavního zařízení,

g) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností a soud, který dítěti nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, o útěku dítěte z ústavního zařízení a o přemístění dítěte do jiného ústavního zařízení.

§29 (7) Ústavní zařízení uvedené v odstavci 1 může navštívit také zaměstnanec kraje nebo ministerstva. Pro zaměstnance kraje nebo ministerstva platí obdobně odstavce 3 až 6 a pro povinnost mít zvláštní oprávnění k návštěvě ústavního zařízení

platí obdobně odstavec 2. Oprávnění vydává, jde-li o zaměstnance kraje, krajský úřad, a jde-li o zaměstnance ministerstva, ministerstvo.

§30

§30 (1) Ústavní zařízení může jen po předchozím písemném souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností povolit dítěti, kterému byla nařízena ústavní výchova, pobyt u rodičů, popřípadě jiných fyzických osob, a to nejvýše v rozsahu 14 kalendářních dnů při jednom pobytu. Tato doba může být prodloužena na základě písemného souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Bylo-li dítě umístěno v takovém ústavním zařízení na základě žádosti rodičů nebo jiných zákonných zástupců, je možno povolit takový pobyt u jiných fyzických osob jen po předchozím písemném souhlasu rodičů nebo jiných zákonných zástupců, pokud získání tohoto souhlasu nebrání vážná překážka.

§30 (2) Je-li místo trvalého pobytu dítěte odlišné od místa trvalého pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob, u nichž má dítě pobývat, může obecní úřad obce s rozšířenou působností vydat písemný souhlas podle odstavce 1 jen na základě vyjádření jiného příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností [§61 odst. 3 písm. c)].

HLAVA VI

PÉČE O DĚTI VYŽADUJÍCÍ ZVÝŠENOU POZORNOST

§31

Péče o děti uvedené v §6 odst. 1 spočívá v poskytování pomoci při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů, s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně začlenění pracovního.

§32

§32 (1) Obecní úřad při péči o děti uvedené v §6 odst. 1

- a) zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí,
- b) zaměřuje svoji pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchajícími trestnou činností,
- c) sleduje u dětí projevy nesnášenlivosti a násilí,
- d) věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní,
- e) zabraňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí,
- f) nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem,
- g) spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

§32 (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při péči o děti uvedené v §6 odst.

1

- a) působí proti opakovaným poruchám v chování a jednání dětí se zvláštní pozorností věnovanou pachatelům trestné činnosti,
- b) upozorňuje krajské úřady na potřebu napomáhat dětem, které ukončily školní docházku, při získávání možnosti pokračovat v další přípravě na povolání, zejména jde-li o děti propuštěné z ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo výkonu trestu odnětí svobody,
- c) spolupracuje s úřady práce při zprostředkování vhodného zaměstnání pro tyto děti,
- d) usměrňuje péči o tyto děti podle programů péče o problémové skupiny dětí

zpracovaných státními orgány, obcemi, pověřenými osobami a dalšími právníckými a fyzickými osobami,

e) pomáhá dětem překonat problémy, které mohou vést k negativním projevům v jejich chování.

§32 (3) Zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu při péči o děti uvedené v §6 odst. 1

a) jsou v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu,

b) volí prostředky působení na děti tak, aby účinně působily na děti podle druhu a povahy poruchy v chování dítěte a jeho sociálního postavení,

c) řeší problémy dítěte, je-li to účelné, v prostředí, kde se dítě zpravidla zdržuje.

§33

§33 (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností se účastní trestního řízení vedeného proti mladistvému²⁹) a podává návrh soudu na upuštění od výkonu ochranné výchovy, propuštění z ochranné výchovy nebo podmíněné umístění mimo výchovné zařízení³⁰) a na prodloužení ochranné výchovy.

§33 (2) O nařízeném ústním jednání v řízení o přestupku proti mladistvému³¹) se vyrozumívá obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může podat odvolání proti rozhodnutí o přestupku, kterého se dopustil mladistvý, a návrh na upuštění od výkonu zbytku zákazu činnosti.

§34

§34 (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností spolupracuje s věznicemi³²) a v případech uvedených v § 33 odst. 1 též se státním zastupitelstvím při řešení sociálních a výchovných problémů dětí uvedených v §6 odst. 1.

§34 (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností se na žádost vyjadřuje podle zvláštního právního předpisu³³)

a) k formě a obsahu přípravy dítěte na budoucí povolání zabezpečovaného věznicí,

b) zda je ve prospěch dítěte, aby o něj odsouzená nebo obviněná žena ve věznici pečovala, a

c) k prodloužení doby přerušování výkonu trestu odnětí svobody odsouzené ženě, je-li důvodem návštěva dítěte.

§34 (3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě,

a) které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a projednat s ním zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody,

b) o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena.

§34 (4) Věznice³²) jsou povinny zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu přístup do věznice a umožnit styk tohoto zaměstnance s dítětem, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a s dítětem, o něž ve věznici pečuje žena odsouzená k trestu odnětí svobody nebo žena ve výkonu vazby. Pro návštěvu zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu vydá tento orgán zaměstnanci zvláštní oprávnění, v němž je uvedeno jméno a příjmení zaměstnance, jeho další osobní údaje a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

HLAVA VII

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE VZTAHU K CIZINĚ

§35

§35 (1) Úřad zajišťuje sociálně-právní ochranu ve vztahu k cizině, jde-li o

- a) děti uvedené v §2 odst. 2,
- b) děti, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,
- c) děti, které nejsou občany České republiky a nemají na jejím území povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu¹a) upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani se na jejím území nezdržují, jestliže jejich rodiče nebo jiné fyzické osoby mající vůči těmto dětem vyživovací povinnost se zdržují v České republice.

§35 (2) Při výkonu činností podle odstavce 1 Úřad

- a) vykonává funkci přijímajícího a odesílajícího orgánu při provádění mezinárodních smluv a plní další povinnosti vyplývající pro Českou republiku z mezinárodních smluv týkajících se sociálně-právní ochrany,³⁴⁾
- b) vykonává funkci opatrovníka dítěte,
- c) vyžaduje od příslušných orgánů a dalších právnických a fyzických osob na žádost rodičů žijících v České republice nebo orgánů sociálně-právní ochrany zprávy o poměrech dětí, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,
- d) zprostředkuje zaslání osobních dokladů a jiných listin do ciziny a opatřuje doklady a jiné listiny z ciziny,
- e) spolupracuje se státními orgány nebo jinými organizacemi cizího státu obdobnými Úřadu, pokud jsou řádně pověřeny ve svém státě k činnostem sociálně-právní ochrany, a je-li to účelné, také s dalšími orgány, zařízeními a právnickými osobami,
- f) pomáhá pátrat po rodičích dítěte, pokud rodiče nebo jeden z nich žijí v cizině, zjišťovat majetkové a výdělkové poměry pro stanovení výživného, zprostředkovává podávání návrhů směřujících k zabezpečení plnění vyživovací povinnosti, a to zejména návrhů na úpravu vyživovací povinnosti, výchovy a určení otcovství,
- g) pro účely osvojení v cizině zjišťuje, v jakém sociálním prostředí a v jakých rodinných poměrech dítě žije,
- h) plní úkoly vyplývající ze zprostředkování osvojení a jedná s příslušnými orgány, fyzickými a právnickými osobami, vyžaduje-li to plnění úkolů vyplývajících pro Úřad z tohoto zákona,
- i) dává souhlas k osvojení dítěte do ciziny,
- j) pomáhá pátrat po rodinných příslušnících dítěte, které podalo návrh na zahájení řízení o udělení azylu podle zvláštního právního předpisu a na území České republiky se nachází bez doprovodu osoby starší 18 let, která za dítě zodpovídá podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství dítě má, nebo v případě, že je dítě osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního bydliště.^{34a)}

§35 (3) K předání nebo předávání osobních údajů Úřadem do jiných států se nevyžaduje povolení Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.^{34b)}

§36

Zajišťování návratu dětí nacházejících se v cizině bez doprovodu

§36 (1) Zastupitelský úřad České republiky je povinen oznámit

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, nebo
- b) ministerstvu, není-li místo trvalého pobytu tohoto dítěte na území České republiky

známo,

že se na území cizího státu nachází dítě uvedené v §2 odst. 2 bez doprovodu rodičů nebo jiné osoby odpovědné za dítě, a zajistit návrat dítěte na území České republiky; současně sdělí, kdy, v jakém místě a kým bude dítě dopraveno na území České republiky.

§36 (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen učinit opatření potřebná pro převzetí dítěte a současně sdělit zastupitelskému úřadu, kým bude dítě na území České republiky při návratu převzato; může též dohodnout, že dítě bude převzato v cizině.

§36 (3) Převzít dítě při jeho návratu je povinen

a) rodič dítěte nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte; jestliže nejsou schopni nebo ochotni dítě převzít, převezme je obecní úřad obce s rozšířenou působností

b) zařízení příslušné podle zvláštního právního předpisu k přijetí dítěte na útěku,³⁵⁾ jde-li o dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

§36 (4) Náklady související s převzetím dítěte na území České republiky hradí

a) rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je povinna dítě převzít,

b) ústavní zařízení uvedené v odstavci 3 písm. b), nebo

c) obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě, že náklady nebyly rodičem, jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte nebo ústavním zařízením uhrazeny. V těchto případech může obecní úřad obce s rozšířenou působností požadovat úhradu těchto nákladů po uvedených osobách nebo zařízeních.

§36 (5) Jde-li o případ uvedený v odstavci 1 písm. b), určí ministerstvo, který obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní opatření podle odstavců 2 až 4.

HLAVA VIII

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE ZVLÁŠTNÍCH

PŘÍPADECH

§37

§37 (1) Obecní úřad je povinen učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnútnejším rozsahu včetně zdravotní péče³⁶⁾ dítěti uvedenému v §2 odst. 3, ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny.

§37 (2) O opatřeních uvedených v odstavci 1 uvědomí obecní úřad neprodleně obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je povinen učinit další nezbytná opatření směřující k ochraně dítěte, a uvědomit, je-li to možné, o této skutečnosti neprodleně zastupitelský úřad státu, jehož je dítě občanem; současně je povinen projednat s ním způsob spojení dítěte s rodiči nebo jinými osobami za dítě odpovědnými. O skutečnostech uvedených ve větě první obecní úřad obce s rozšířenou působností informuje Úřad.

§37 (3) Nezbytnými opatřeními, která obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní, jsou zejména

a) podání návrhu na nařízení předběžného opatření,¹³⁾

b) podání návrhu na ustanovení poručníka nebo opatrovníka dítěte,

c) podání návrhu na ústavní výchovu dítěte,³⁷⁾

d) zprostředkování umístění dítěte v azylovém zařízení.

HLAVA IX

KOMISE PRO SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANU DĚTÍ

§38

§38 (1) Starosta obce s rozšířenou působností zřizuje jako zvláštní orgán obce (38) komisi pro sociálně-právní ochranu dětí (dále jen "komise").

§38 (2) Komise

a) rozhoduje o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany (§48 a 49), pokud právnická nebo fyzická osoba žádá pouze o pověření ke zřízení zařízení uvedeného v §39 písm. d), a o odnětí tohoto pověření (§ 50),

b) koordinuje výkon sociálně-právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností.

§38 (3) Starosta obce s rozšířenou působností jmenuje a odvolává předsedu komise, jeho zástupce a ostatní členy komise z členů obecních zastupitelstev a fyzických osob, které spolupůsobí při sociálně-právní ochraně, zejména pedagogických pracovníků, psychologů, zdravotnických pracovníků, zástupců pověřených osob (§48), občanských sdružení, církví a jiných právnických nebo fyzických osob.

Tajemníkem komise je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu na úseku sociálně-právní ochrany.

§38 (4) Komise je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomen předseda komise nebo jeho zástupce a nejméně další dva členové komise. Komise se usnáší většinou hlasů členů přítomných na jednání komise. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise, a není-li přítomen předseda, rozhoduje hlas jeho zástupce.

§38 (5) K jednání komise je možno podle potřeby přizvat

a) dítě, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem, spolu s rodiči nebo jinými fyzickými osobami odpovědnými za jeho výchovu;

b) rodiče dítěte nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte;

c) zástupce

1. školy, kterou dítě navštěvuje, školského, zdravotnického nebo ústavního zařízení nebo jiného zařízení,

2. zaměstnavatele dítěte nebo právnické osoby, u které se dítě připravuje na budoucí povolání,

3. pověřených osob,

4. občanských sdružení, církví a dalších právnických osob;

d) fyzické osoby, pokud jsou

1. zřizovateli škol nebo jiných zařízení uvedených v písmenu c) bodu 1,

2. zaměstnavateli dětí nebo se u nich dítě připravuje na budoucí povolání,

3. pověřenými osobami;

e) soudce;

f) státní zástupce;

g) jiné fyzické osoby;

je-li to účelné k objasnění rozhodujících skutečností.

§38 (6) Osoby uvedené v odstavci 5 písm. c) až g) se přizvou k jednání vždy, jestliže daly k tomuto jednání podnět.

§38 (7) Účast členů komise a osob uvedených v odstavci 5 na jednání komise je jiným úkonem v obecném zájmu, (39) při němž náleží členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 písm. c) až g) náhrada mzdy (platu). Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5, kteří nejsou v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, přísluší náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena komise v jimi prokázané výši, nejvýše však 80 Kč za hodinu nebo 680 Kč za jeden den. Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 náleží náhrada jízdních výdajů v prokázané výši; způsob dopravy určí

předseda komise. Náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

ČÁST ČTVRTÁ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§39

Zřizování zařízení sociálně-právní ochrany

Obce a kraje mohou zřizovat

- a) zařízení odborného poradenství pro péči o děti,
- b) zařízení sociálně výchovné činnosti,
- c) zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- d) výchovně rekreační tábory pro děti,
- e) zařízení pro výkon pěstounské péče.

§40

Zařízení odborného poradenství pro péči o děti

§40 (1) Zařízení odborného poradenství pro péči o děti poskytuje zejména doporučení zaměřená na řešení vzájemných vztahů rodičů a jejich dětí a na péči rodičů o děti zdravotně postižené. V rámci odborného poradenství se poskytují nebo zprostředkovávají rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dětí rady ve věcech výchovy a výživy dětí a v dalších otázkách týkajících se jejich rodinných, sociálních a mezigeneračních problémů vyplývajících z péče o děti.

§40 (2) Zařízení odborného poradenství pro péči o děti mohou poskytovat nebo zprostředkovávat také poradenství pro fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny.

§41

Zařízení sociálně výchovné činnosti

Zařízení sociálně výchovné činnosti jsou určena zejména dětem uvedeným v §6 odst. 1; těmto dětem nabízí programy rozvíjení sociálních dovedností, výchovných činností a využití volného času.

§42

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§42 (1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy, jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, a v zajištění lékařské péče zdravotnickým zařízením, psychologické a jiné obdobné nutné péče.

§42 (2) V zařízení se poskytuje ochrana a pomoc dítěti v případech uvedených v §37, a to po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření.13)

§42 (3) Zřizovatel zařízení je povinen vést evidenci dětí, které byly přijaty do zařízení, v rozsahu

- a) datum a čas přijetí dítěte do zařízení,
- b) jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,

- c) datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
- d) adresa místa trvalého pobytu; není-li známa adresa místa trvalého pobytu, uvede se jiný možný údaj o místě pobytu dítěte před přijetím do zařízení,
- e) důvod přijetí dítěte,
- f) záznam o splnění povinnosti stanovené v §10 odst. 4 větě druhé,
- g) datum a čas propuštění dítěte ze zařízení.

§43

Výchovně rekreační tábory pro děti

§43 (1) Výchovně rekreační tábory pro děti se zřizují zpravidla v době školních prázdnin a jsou určeny zejména pro děti uvedené v §6 odst. 1. Pobyt ve výchovně rekreačním táboře se dítěti poskytuje na žádost zákonných zástupců dítěte nebo s jejich souhlasem.

§43 (2) Účelem pobytu ve výchovně rekreačních táborech pro děti je výchovné působení na děti směřující k odstranění nebo potlačení poruch chování a k získání potřebných společenských a hygienických návyků.

Zařízení pro výkon pěstounské péče

§44

§44 (1) Pěstounská péče může být vykonávána v zařízení pro výkon pěstounské péče (dále jen "zařízení"). Zařízení se zpravidla zřizuje v samostatném objektu nebo v prostorách, které zřizovatel vybaví jako byt pro rodinu s větším počtem dětí.

§44 (2) Zřizovatel zařízení uzavírá s pěstounem písemnou dohodu o výkonu pěstounské péče v zařízení (dále jen "dohoda"). Výkon pěstounské péče v zařízení začíná dnem uvedeným v dohodě; předchází-li však den určený v dohodě dni, kterým je pěstounu svěřeno první dítě, začíná výkon pěstounské péče v zařízení nejdříve tímto dnem.

§44 (3) Dohoda musí obsahovat

a) výčet nákladů na domácnost a způsob úhrady jejich poměrné části zřizovatelem; náklady na domácnost přitom vždy tvoří náklady na odběr elektřiny a plynu, náklady na vytápění a dodávku teplé užitkové vody, náklady na dodávku teplé nebo užitkové vody z veřejných vodovodů a na odvádění, popřípadě zneškodnění odpadních a srážkových vod veřejnou kanalizací, náklady na odvoz domovního odpadu a náklady na služby spojené s užíváním bytu,

b) nejnižší počet dětí, u nichž bude v zařízení vykonávána pěstounská péče,

c) rozsah náhrady jízdních výdajů pěstounovi a jemu svěřeným dětem,

d) důvody pro vypovězení dohody zřizovatelem; tímto důvodem je vždy nedodržení dohodnutého počtu dětí podle písmene b) a zrušení pěstounské péče u všech svěřených dětí.

§44 (4) Výkon pěstounské péče v zařízení zaniká na základě písemné dohody smluvních stran nebo písemnou vypovědí dohody jednou ze smluvních stran. Zřizovatel zařízení může vypovědět dohodu jen z důvodů sjednaných v dohodě. Není-li ve vypovědi uvedena lhůta, kdy má výkon pěstounské péče v zařízení zaniknout, činí tato lhůta 3 měsíce. Lhůta počíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení vypovědi.

§45

§45 (1) Pěstoun vykonávající pěstounskou péči v zařízení je povinen

- a) používat příjmy svěřených dětí pro jejich potřeby a k úhradě jedné desetiny poměrné části nákladů na domácnost za tyto děti. Poměrná část nákladů na domácnost za svěřené děti se vypočte jako součin počtu dětí svěřených do pěstounské péče a podílu částky nákladů na domácnost a celkového počtu osob žijících trvale v zařízení; za osobu žijící trvale v zařízení se nepovažuje osoba, která koná základní (náhradní) službu v ozbrojených silách nebo civilní službu,
- b) hradit náklady na domácnost uvedené v §44 odst. 3 písm. a), s výjimkou části nákladů, které hradí zřizovatel.

§45 (2) Zřizovatel zařízení je povinen

- a) hradit devět desetin poměrné části nákladů na domácnost za svěřené děti,
- b) poskytovat pěstounovi vykonávajícímu pěstounskou péči v zařízení odměnu za výkon pěstounské péče a za práce spojené s péčí o svěřené děti v zařízení (dále jen "odměna pěstouna"),
- c) hradit náklady spojené s opravami a údržbou objektu zařízení a jeho vybavení, pokud v jednotlivém případě přesahují 100 Kč,
- d) umožnit v zařízení pobyt manželu a dítěti pěstouna a na žádost pěstouna také osobě, která byla do nabytí zletilosti v jeho péči,
- e) poskytovat pěstounovi a svěřeným dětem náhradu jízdních výdajů v dohodnutém rozsahu,
- f) poskytovat pěstounovi na jeho žádost trvalou nebo dočasnou výpomoc, má-li pěstoun svěřeny čtyři nebo více dětí anebo když alespoň jedno ze svěřených dětí vyžaduje mimořádnou péči,
- g) poskytovat pěstounovi na jeho žádost příspěvek na pobyt v zařízení za osobu, která byla do zletilosti v péči tohoto pěstouna a koná základní (náhradní) službu v ozbrojených silách nebo civilní službu. Výše příspěvku činí násobek jedné třicetiny částky, která se považuje za potřebnou podle zvláštního právního předpisu k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb⁴⁰⁾ (dále jen "částka na osobní potřeby") a počtu dní pobytu uvedené osoby v zařízení.

§45 (3) Zřizovatel může na žádost pěstouna umožnit pobyt v zařízení též jiným osobám, než jsou uvedeny v odstavci 2 písm. d), pokud to není v rozporu se zájmem svěřených dětí; souhlasu zřizovatele není třeba, netrvá-li pobyt těchto osob v zařízení více než 5 dnů.

§45 (4) Pěstoun odpovídá za škodu, kterou způsobil zřizovateli zařízení, ve kterém vykonává pěstounskou péči. Zřizovatel zařízení odpovídá za škodu způsobenou pěstounovi při výkonu pěstounské péče v zařízení. Pro účely náhrady škody se použijí ustanovení zákoníku práce o náhradě škody, s výjimkou ustanovení o odpovědnosti za škodu na odložených věcech.

§46

Odměna pěstouna

§46 (1) Odměna pěstouna se pro účely zvláštních právních předpisů⁴¹⁾ posuzuje jako plat.

§46 (2) Odměna náleží ve výši 2,4násobku částky na osobní potřeby pěstouna při péči o jedno až tři děti. Za každé další dítě se odměna zvyšuje o 0,6násobek uvedené částky a při péči o zdravotně postižené dítě nebo o dítě, které vyžaduje mimořádnou individuální péči, se odměna zvyšuje o 0,3násobek této částky na každé dítě. Výše odměny po odpočtu daně z příjmů, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nesmí činit méně než částku, na kterou by pěstoun měl nárok podle zvláštního právního předpisu.⁴²⁾

§46 (3) Vykonávají-li pěstounskou péči v zařízení společně manželé,⁴³⁾ náleží každému z nich odměna stanovená podle odstavce 2 ve výši jedné poloviny, pokud se nedohodnou o podílu jinak.

§46 (4) Odměna za výkon pěstounské péče se poskytuje i po dobu pracovní neschopnosti pěstouna, nejdéle však po dobu jednoho měsíce.

§46 (5) Poměrná část měsíční odměny za výkon pěstounské péče se stanoví ve výši násobku jedné třicetiny a počtu dní skutečného výkonu pěstounské péče v kalendářním měsíci.

§46 (6) Odměna za výkon pěstounské péče se vyplácí měsíčně pozadu v termínech stanovených zřizovatelem.

§46 (7) Zanikne-li výkon pěstounské péče v zařízení v průběhu kalendářního měsíce, náleží za tento měsíc odměna za výkon pěstounské péče v plné výši.

§46 (8) Došlo-li v průběhu kalendářního měsíce ke změně počtu svěřených dětí v zařízení, poskytne se za tento měsíc odměna, která je určena podle vyššího počtu dětí; zvyšuje-li se odměna za výkon pěstounské péče podle odstavce 2 věty druhé, náleží v plné výši i v tom případě, že podmínky jsou splněny pouze po část měsíce.

§47

§47 (1) Za podmínek, za nichž se vykonává pěstounská péče v zařízení, může být vykonávána tato péče i v bytě pěstouna. Pro výkon pěstounské péče v bytě pěstouna neplatí ustanovení §45 odst. 2 písm. d); ustanovení §45 odst. 2 písm. c) platí jen v případě, že předměty vybavení bytu jsou vlastnictvím zřizovatele nebo na jejich opatření poskytl zřizovatel příspěvek.

§47 (2) Za pěstouna se pro účely §44 až 46 považuje též

a) osoba, které bylo dítě svěřeno do péče na základě rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle §19 odst. 1 písm. b), nebo

b) poručník, který o dítě osobně pečuje, pokud je péče o takové dítě vykonávána v zařízení.

§47 (3) Za dítě svěřené do pěstounské péče se pro účely §44 až 46 považuje též dítě,

a) které bylo svěřeno do péče na základě rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 19 odst. 1 písm. b), nebo

b) o které osobně pečuje poručník, pokud je péče o takové dítě vykonávána v zařízení.

§47 (4) Za dítě svěřené do pěstounské péče se pro účely §45 odst. 2 písm. a) a b) a §46 považuje rovněž zletilé dítě, které má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, a dále též dítě, které nemá nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než uvedený příspěvek,⁴⁴⁾ za podmínky, že péče o takové dítě je vykonávána v zařízení.

ČÁST PÁTÁ

POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY POVĚŘENÝMI

OSOBYMI

§48

Výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

§48 (1) Pověřené osoby poskytují sociálně-právní ochranu na základě rozhodnutí o pověření k výkonu takové činnosti (dále jen "pověření").

§48 (2) Pověřené osoby mohou v sociálně-právní ochraně

- a) vykonávat činnost podle § 10 odst. 1 písm. a) a §11 odst. 1 písm. a) až c),
 - b) vykonávat činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku,
 - c) zřizovat zařízení sociálně-právní ochrany uvedená v §39,
 - d) poskytovat pěstounům v zařízení, jehož jsou zřizovateli, výchovnou a poradenskou péči při výkonu pěstounské péče a sledovat výkon pěstounské péče,
 - e) převzít zajišťování přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny (§22 odst. 5), kterou jinak zajišťuje obecní úřad obce s rozšířenou působností [§11 odst. 1 písm. d)],
 - f) navrhopvat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností fyzické osoby vhodné stát se pěstouny v zařízení uvedeném v §44,
 - g) vyhledávat fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.
- §48 (3) Pověřené osoby nejsou oprávněny vykonávat sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než je uveden v odstavci 2.

§49

Vydávání pověření

§49 (1) O pověření rozhoduje krajský úřad, pokud není k rozhodování o pověření příslušná komise podle §38 odst. 2 písm. a).

§49 (2) Podmínkou pro vydání pověření je

- a) podání písemné žádosti,
- b) předložení dokladu o ukončeném vzdělání,
- c) bezúhonnost všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
- d) zajištění odpovídajících hygienických podmínek pro výkon sociálně-právní ochrany prokázané posudkem příslušného orgánu hygienické služby,
- e) vlastnické nebo užívací právo k objektu nebo prostorám, v nichž bude poskytována sociálně-právní ochrana, prokázané příslušným dokladem,
- f) potřebné materiální a technické podmínky pro poskytování sociálně-právní ochrany a provozování zařízení sociálně-právní ochrany.

§49 (3) Pověření se vydá, prokáže-li žadatel, že jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 2.

§49 (4) Žádost o vydání pověření musí obsahovat

- a) u právnické osoby název, sídlo, identifikační číslo, doklad o registraci, popřípadě zápisu do příslušného rejstříku podle zvláštních právních předpisů⁴⁵⁾ a jméno a příjmení osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby,
- b) u fyzické osoby jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a rodné číslo,
- c) rozsah poskytování sociálně-právní ochrany,
- d) místo výkonu sociálně-právní ochrany,
- e) jméno, příjmení a rodné číslo všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
- f) výpis z evidence Rejstříku trestů všech osob, které budou přímo poskytovat sociálně-právní ochranu, ne starší 3 měsíců.

§49 (5) Za bezúhonného se pro účely vydání pověření považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin ani nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností srovnatelných s činnostmi vykonávanými při poskytování sociálně-právní ochrany.

§49 (6) V rozhodnutí o pověření se uvede rozsah poskytované sociálně-právní ochrany.

§49 (7) Pověřená osoba může vykonávat sociálně-právní ochranu, pokud před započítáním jejího výkonu uzavřela pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem sociálně-právní ochrany. Pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou pověřená osoba sociálně-právní ochranu podle tohoto zákona poskytuje. Pověřená osoba je povinna do 15 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy zaslat její kopii orgánu, který pověření vydal.

§49 (8) Pověřená osoba je povinna orgánu, který rozhodl o pověření,

a) do 15 dnů oznámit změny ve skutečnostech rozhodných pro vydání pověření,
b) poskytnout potřebné podklady a umožnit vstup do prostor, v nichž se sociálně-právní ochrana vykonává, a to za účelem přezkoumání podmínek pro vydání pověření stanovených v odstavci 2.

§49 (9) Orgány, které vydaly pověření, jsou povinny sdělovat ministerstvu údaje o tom, kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření vydáno, popřípadě kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření odňato a z jakých důvodů. Tuto povinnost jsou orgány, které vydaly pověření, povinny splnit do 8 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o vydání pověření nebo jeho odnětí. Ministerstvo vede na základě těchto údajů evidenci pověřených osob. Ministerstvo poskytuje pro účely rozhodování o pověření orgánům, které pověření vydávají, údaje z této evidence, a to i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§49 (10) Orgán, který rozhodl o vydání pověření, je oprávněn kontrolovat výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami. Pověřená osoba je povinna zajistit orgánům, které vydávají pověření, podmínky pro výkon kontroly a při kontrole spolupracovat.

§50

Odnětí pověření

§50 (1) Orgán, který vydal pověření, rozhodne o odnětí pověření, jestliže pověřená osoba

a) nevykonává sociálně-právní ochranu v rozsahu stanoveném v pověření a za podmínek stanovených v §49 a porušuje povinnosti vyplývající z tohoto pověření,
b) porušuje práva dětí žijících v zařízeních sociálně-právní ochrany a neplní povinnosti nutné pro jejich ochranu,
c) porušuje podle zjištění orgánů hygienické služby závažně a opakovaně hygienické a protiepidemiologické předpisy,⁴⁶⁾ nebo
d) požádá o zrušení pověření.

§50 (2) Pověřené osobě nelze odejmout pověření podle odstavce 1 písm. a) a b), byla-li jí z tohoto důvodu uložena pokuta (§59), nejde-li o zvlášť závažné porušení povinností.

§50 (3) Bylo-li pověření odňato podle odstavce 1 písm. a) až c), může fyzická nebo právnická osoba znovu požádat o vydání pověření až po dvou letech ode dne, kdy rozhodnutí o odnětí pověření nabylo právní moci.

§50 (4) Orgán, který odňal pověření, je povinen zajistit péči o děti, kterým pověřená osoba poskytovala sociálně-právní ochranu, pokud není zajištěna jiným způsobem.

ČÁST ŠESTÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§51

Povinnosti orgánů sociálně-právní ochrany při sdělování údajů

§51 (1) Orgány sociálně-právní ochrany a komise jsou povinny sdělovat si navzájem

údaje z evidence a spisové dokumentace, které vedou, a to v rozsahu nezbytném pro potřeby těchto orgánů.

§51 (2) Orgán sociálně-právní ochrany, který zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči, vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup ostatním orgánům sociálně-právní ochrany zprostředkujícím osvojení nebo pěstounskou péči podle tohoto zákona.

§51 (3) Obecní úřad na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte,
- d) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu podle zvláštního právního předpisu.4)

§51 (4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, pokud státní zastupitelství vede podle zvláštních právních předpisů47) řízení týkající se dítěte,
- c) poskytuje krajskému úřadu a ministerstvu spisovou dokumentaci vedenou o dětech a zobecněné informace a souhrnné údaje, které získá při své činnosti, s výjimkou jmenných údajů,
- d) může poskytovat pověřené osobě údaje potřebné pro zajištění její činnosti.

§51 (5) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen

a) na žádost poskytnout

1. soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení,
 2. orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení,
 3. orgánu sociálního zabezpečení a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány,
 4. úřadu práce údaje potřebné pro řízení a povolování výkonu činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu;47a)
- b) orgánu činnému v trestním řízení oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin,48) nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu;
- c) poskytnout Probační a mediační službě na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení;
- d) oznámit úřadu práce, který povolil výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu,47a) skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte; orgán sociálně-právní ochrany je také povinen sledovat, zda došlo k nápravě;
- e) poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.

§52

§52 (1) Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a

zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, ve zdravotnickém zařízení, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.

§52 (2) Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni poříditi obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu práv dítěte.49)

§52 (3) Zaměstnanci orgánů sociálně-právní ochrany a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu konají činnost uvedenou v odstavcích 1 a 2 na základě zvláštního oprávnění vydaného tímto orgánem, v němž je uvedeno jméno a příjmení zaměstnance, jeho další osobní údaje a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

§53

Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob

§53 (1) Na výzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
- b) zaměstnavatelé,
- c) další právnické osoby, zejména školy, školská, zdravotnická a jiná obdobná zařízení,
- d) fyzické osoby, pokud jsou zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),
- e) pověřené osoby, povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu49a) se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj. Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem sociálně-právní ochrany, platí o úhradě zdravotních výkonů ve zdravotnickém zařízení zvláštní právní předpis.50)

§53 (2) Rodiče jsou povinni

- a) spolupracovat s orgány sociálně-právní ochrany při ochraně zájmů a práv dítěte,
- b) na vyžádání příslušného orgánu sociálně-právní ochrany předložit listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany,
- c) umožnit za podmínek uvedených v §52 odst. 3 návštěvu zaměstnance orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu v obydlí, popřípadě v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv.

§53 (3) Povinnosti uvedené v odstavci 2 se vztahují obdobně i na jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

§53 (4) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče jsou žadatelé o osvojení dítěte nebo svěřeni dítěte do pěstounské péče povinni v rámci odborného posouzení podle §27 podrobit se vyšetření zdravotního stavu, sdělit údaje o svém zdravotním stavu a sdělit jméno, příjmení a adresu svého ošetřujícího lékaře a název a adresu zdravotnického zařízení, v němž se léčí.

§54

Vedení evidence a spisové

dokumentace

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci dětí

- a) uvedených v §6 odst. 1,
- b) kterým byl ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem.

§55

§55 (1) O dětech zařazených v evidenci podle §54 vede obecní úřad obce s rozšířenou působností spisovou dokumentaci.

§55 (2) Spisová dokumentace obsahuje zejména osobní údaje dětí, jejich rodičů, údaje o výchovných poměrech těchto dětí, záznamy o výsledcích šetření v rodině, záznamy o jednání s rodiči nebo jinými osobami, kopie podání soudům a jiným státním orgánům, písemná vyhotovení rozhodnutí soudů, orgánů činných v trestním řízení a správních orgánů.

§55 (3) Spisovou dokumentaci mohou tvořit záznamy na technických nosičích dat, mikrografické záznamy, tištěné produkty optického archivačního systému a tištěné nebo fotografické produkty jiné výpočetní techniky místo originálu listiny, podle jehož obsahu byly pořízeny, pokud z povahy věci nevyplývá, že je třeba uchovat originál nebo úředně ověřenou kopii listiny.

§55 (4) Kromě spisové dokumentace vede obecní úřad obce s rozšířenou působností i další písemnosti tvořící podklad pro zpracování spisové dokumentace. Tyto písemnosti se nevydávají žádnému orgánu, fyzické nebo právnické osobě. Lze je předložit jen soudu a státnímu zastupitelství v případě, že se údaje v nich obsažené týkají trestního stíhání.

§55 (5) Údaje obsažené ve spisové dokumentaci týkající se dítěte je obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn využít pouze v zájmu dítěte při zajišťování sociálně-právní ochrany. Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o odmítnutí písemné žádosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte o nahlédnutí do uvedené spisové dokumentace, pokud by to bylo v rozporu se zájmem dítěte nebo pokud lze ze spisové dokumentace zjistit, která fyzická osoba upozornila na skutečnosti uvedené v § 7; o odmítnutí rozhodne do 15 dnů ode dne, kdy rodič nebo osoba odpovědná za výchovu dítěte o nahlédnutí požádala.

§56

Pro vedení záznamů o dítěti jinými orgány sociálně-právní ochrany a o nakládání se spisovou dokumentací obecního úřadu obce s rozšířenou působností těmito orgány platí § 55 obdobně.

§57

§57 (1) Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany, zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení sociálně-právní ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v tomto zákoně (§51) nestanoví jinak. Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v §7, a jsou rovněž povinni zachovávat mlčenlivost o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče budoucích osvojitelů, jakož i o místě pobytu takového dítěte. Zaměstnanci uvedení ve větě první jsou povinni zachovávat mlčenlivost podle věty první a druhé i po skončení pracovněprávního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedení ve větě

první zproštění pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

§57 (2) Povinnost stanovená v odstavci 1 platí obdobně i pro pověřené osoby a jiné fyzické osoby, které se při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany a zařízeními sociálně-právní ochrany seznámily s údaji, o nichž jsou zaměstnanci uvedení v odstavci 1 povinni zachovávat mlčenlivost.

§57 (3) Orgány sociálně-právní ochrany jsou oprávněny zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu, který je nezbytný k plnění úkolů podle tohoto zákona, a to i tehdy, jestliže se jedná o osobní údaje označené podle zvláštního právního předpisu^{50a}) jako citlivé.

§58

§58 (1) Náklady vzniklé v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany orgánu sociálně-právní ochrany nese stát, s výjimkou nákladů na zřízení a provoz zařízení sociálně-právní ochrany, které nese zřizovatel tohoto zařízení.

§58 (2) Náklady vzniklé v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany pověřené osobě nese tato pověřená osoba.

§58 (3) Sociálně-právní ochrana se poskytuje bezplatně, s výjimkou pobytu dítěte ve výchovně rekreačním táboře a správy jmění dítěte.⁵¹)

§58 (4) Při stanovení ceny za pobyt dítěte ve výchovně rekreačním táboře vychází zřizovatel ze zvláštního právního předpisu.⁴⁰) Zřizovatel může stanovit podmínky, za nichž nebude zaplacení této ceny zcela nebo zčásti požadovat.

§58a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

ČÁST SEDMÁ

POKUTY

§59

§59 (1) Orgán sociálně-právní ochrany je oprávněn přezkoumat správnost a úplnost údajů předložených zaměstnavateli a osobami uvedenými v §53 odst. 1 písm. c) až e) potřebných pro poskytnutí sociálně-právní ochrany. Orgán sociálně-právní ochrany je oprávněn uložit zaměstnavateli a osobě uvedené v §53 odst. 1 písm. c) až e) za porušení povinnosti stanovené v §53 odst. 1 pokutu až do výše 50 000 Kč a při opětovném porušení povinnosti, za jejíž nedodržení byla již pokuta uložena, pokutu až do výše 200 000 Kč.

§59 (2) Orgán sociálně-právní ochrany je oprávněn uložit pokutu až do výše 200 000 Kč, jestliže fyzická nebo právnická osoba bez pověření provádí činnost uvedenou v §48 odst. 2 způsobem odporujícím ustanovení §5 tohoto zákona. Pokutu uloží ten orgán, který by byl příslušný k vydání pověření pro výkon takové činnosti. Pokud je k vydání pověření příslušná komise, pokutu ukládá obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§59 (3) Orgán sociálně-právní ochrany, který pověření vydal, je oprávněn uložit pokutu pověřené osobě až do výše 200 000 Kč, jsou-li dány důvody pro odnětí pověření podle §50 odst. 1 písm. a) a b). Pokud vydala pověření komise, pokutu ukládá obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§59 (4) Pokuty podle odstavců 1 až 3 lze uložit ve lhůtě jednoho roku ode dne, kdy se orgán sociálně-právní ochrany dozvěděl o porušení povinností, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy k porušení povinností došlo. Jde-li o povinnosti související s

pověřením, k jehož vydání je příslušná komise, počíná běžet lhůta jednoho roku ode dne, kdy se o porušení povinností dozvěděla tato komise.

§59 (5) Při ukládání pokut podle odstavců 1 až 3 se přihlíží zejména k závažnosti porušení, k míře zavinění a k okolnostem, za nichž k porušení povinnosti došlo.

§59 (6) Pokutu podle odstavce 1 nelze uložit, byla-li za totéž porušení povinnosti již pokuta uložena jiným orgánem.

§59 (7) Pokuty podle odstavců 1 až 3 vybírá orgán sociálně-právní ochrany, který je uložil. Výnosy z pokut uložených obecním úřadem obce s rozšířenou působností jsou příjmem obce s rozšířenou působností, výnosy z pokut uložených krajským úřadem jsou příjmem rozpočtu kraje, výnosy z pokut uložených dalšími orgány sociálně-právní ochrany jsou příjmem státního rozpočtu České republiky. Při vybírání a vymáhání pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu.52)

ČÁST OSMÁ

ŘÍZENÍ A MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST

§60

Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se podle správního řádu.

§61

Místní příslušnost

§61 (1) Místní příslušnost krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností a obecního úřadu se řídí místem trvalého pobytu dítěte, není-li dále stanoveno jinak.

§61 (2) Místní příslušnost krajského úřadu se řídí

a) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v §22, §24 odst. 2 a 3, §24b odst. 1 a 3, §24c odst. 1 písm. b) a c), §24c odst. 3 a §27,

b) místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání pověření podle §49 nebo odnětí pověření podle §50

§61 (3) Místní příslušnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností se řídí

a) místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v §10 odst. 5, § 15 odst. 2 a §37 odst. 2,

b) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v §11 odst. 1 písm. d), §20 odst. 1 a § 21 odst. 1,

c) místem trvalého pobytu fyzické osoby, jde-li o případy uvedené v §30 odst. 2.

§61 (4) Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v §10 odst. 1 písm. a), §15 odst. 1 a § 37 odst. 1.

§61 (5) Místní příslušnost komise se řídí místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání pověření podle §38 odst. 2 písm. a) nebo odnětí pověření podle §50.

§62

§62 (1) Byl-li obecní úřad obce s rozšířenou působností ustanoven opatrovníkem dítěte pro řízení, které se koná u jiného soudu, než je soud příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, je tento obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu spisovou dokumentaci dítěte spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

§62 (2) Byl-li opatrovníkem ustanoven Úřad, může požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu potřebnou spisovou dokumentaci spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

§62 (3) Odstavce 1 a 2 platí přiměřeně i pro účast obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o trestní řízení proti dítěti nebo o správní řízení, jehož je dítě účastníkem.

§63

Rízení

a) o zařazení do evidence žadatelů (§22 odst. 5),

b) o svěřením dítěte do péče budoucích pěstounů nebo osvojitelů (§19 odst. 1 a 2),

c) o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany (§49),

se zahajuje na základě písemné žádosti podané orgánu sociálně-právní ochrany příslušnému k rozhodnutí na tiskopisu předepsaném ministerstvem, nestanoví-li tento zákon jinak. Jde-li o řízení podle písmena c), ve kterém je k rozhodnutí příslušná komise, řízení se zahajuje na základě písemné žádosti podané obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

§64

§64 (1) V řízení o svěřením dítěte do péče budoucích osvojitelů nejsou rodiče dítěte účastníky řízení, jestliže jimi nejsou v řízení o osvojení podle zvláštního právního předpisu.⁵³⁾

§64 (2) Pro vydání rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů (§22 odst. 5, §25 odst. 3) neplatí ustanovení správního řádu o lhůtách pro vydání rozhodnutí.⁵⁴⁾ V řízení o vydání souhlasu s osvojením dítěte do ciziny [§35 odst. 2 písm. i)] nejsou rodiče dítěte účastníky řízení, pokud by jimi nebyli ani v řízení o osvojení.

§64 (3) Odvolání proti rozhodnutí o svěřením dítěte do péče budoucích osvojitelů a o svěřením dítěte do péče budoucích pěstounů nemá odkladný účinek.

ČÁST DEVÁTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§65

Přechodná ustanovení

§65 (1) Evidence a spisová dokumentace týkající se sociálně-právní ochrany vedená o dítěti před účinností zákona se považuje za evidenci a spisovou dokumentaci podle tohoto zákona. Okresní úřady a obce jsou povinny nejpozději do 9 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona evidenci a spisovou dokumentaci týkající se sociálně-právní ochrany doplnit a přizpůsobit požadavkům tohoto zákona.

§65 (2) Právnícké a fyzické osoby, které ke dni účinnosti tohoto zákona poskytují sociálně-právní ochranu na základě dosavadních předpisů a v rozsahu odpovídajícím tomuto zákonu, jsou povinny do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona požádat ministerstvo, a jde-li o případ uvedený v §49 odst. 1 větě druhé, okresní úřad o vydání rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany. Do právní moci rozhodnutí o pověření, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, se právnícké a fyzické osoby uvedené ve větě první považují za osoby mající pověření k výkonu sociálně-právní ochrany.

§65 (3) Pokud osoby uvedené v odstavci 2 vykonávají ke dni účinnosti tohoto zákona sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než připouští tento zákon, jsou povinny

ukončit tuto činnost do 6 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.
§65 (4) Práva a závazky, které mělo ke dni účinnosti tohoto zákona Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže, přecházejí na Úřad. Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů zaměstnanců Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže přecházejí na Úřad.

§65 (5) Lhůta pro návštěvu dítěte svěřeného do výchovy jiné fyzické osoby (§19 odst. 5), dítěte umístěného v zařízení, v němž se vykonává ústavní nebo ochranná výchova (§29 odst. 2), a dítěte, které je ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody (§34), počíná u dítěte svěřeného do péče nebo umístěného do zařízení přede dnem účinnosti tohoto zákona běžet ode dne účinnosti tohoto zákona.

§65 (6) Pro dočasný pobyt dětí u rodičů nebo jiných fyzických osob (§30), který začal se souhlasem orgánu sociálně-právní ochrany probíhat přede dnem účinnosti tohoto zákona, platí délka tohoto pobytu nejvýše 14 kalendářních dnů ode dne účinnosti tohoto zákona; tato doba může být prodloužena jen na základě písemného souhlasu orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

§65 (7) Komise péče o rodinu a děti zřízené podle dosavadních právních předpisů se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za komise pro sociálně-právní ochranu dětí (§38).

§65 (8) Zařízení pro výkon pěstounské péče zřízená přede dnem účinnosti tohoto zákona se považují za zařízení pro výkon pěstounské péče podle tohoto zákona ode dne uzavření dohody podle tohoto zákona; do dne uzavření dohody podle tohoto zákona, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, platí pro výkon pěstounské péče v zařízení zvláštní právní předpisy platné přede dnem účinnosti tohoto zákona.

§65 (9) Při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle §20 až 27 se postupuje podle tohoto zákona, i když žádost o zprostředkování byla podána před jeho účinností. O těchto žádostech o zprostředkování osvojení rozhodne ministerstvo podle §22 odst. 5 do 3 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

§66

Zrušují se:

1. Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči.
2. Zákon č. 58/1984 Sb., kterým se mění zákon o pěstounské péči.
3. Zákon č. 118/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči, ve znění zákona č. 58/1984 Sb.
4. Část čtvrtá zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.

§67

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2000.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Vybraná ustanovení novel

Článek II zákona č. 272/2001 Sb.

Přechodná ustanovení

1. O žádostech o zařazení žadatele do evidence žadatelů postoupených okresním úřadem Ministerstvu práce a sociálních věcí, o nichž nebylo pravomocně rozhodnuto do 31. prosince 2001, rozhodne Ministerstvo práce a sociálních věcí podle předpisů

platných před 1. lednem 2002. Ode dne rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů je žadatel zařazen do evidence žadatelů vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí.

2. Doba, po kterou byl žadatel o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče v evidenci žadatelů Ministerstva práce a sociálních věcí před 1. lednem 2002, se započítává do doby, po jejímž uplynutí postoupí Ministerstvo práce a sociálních věcí kopii údajů z této evidence Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Věta první platí obdobně pro evidenci dětí vedenou Ministerstvem práce a sociálních věcí pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

3. O žádostech o povolení k výkonu sociálně-právní ochrany dětí fyzickými nebo právnickými osobami, o nichž nebylo před 1. lednem 2002 pravomocně rozhodnuto, rozhodne Ministerstvo práce a sociálních věcí podle předpisů platných před 1. lednem 2002. Opis rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, včetně opisu žádosti a dokladů předložených k takovému rozhodnutí, zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí krajskému úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu, žádala-li o vydání uvedeného pověření fyzická osoba, nebo místa sídla, žádala-li o vydání uvedeného pověření právnická osoba. Opis rozhodnutí žádosti a dokladů zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí krajskému úřadu do 8 dnů ode dne právní moci uvedeného rozhodnutí.

Článek II zákona č. 518/2002 Sb.

Přechodné ustanovení

Bylo-li pověření k výkonu sociálně-právní ochrany vydáno Ministerstvem práce a sociálních věcí před 1. lednem 2002, je příslušný ke kontrole výkonu sociálně-právní ochrany poskytované podle tohoto pověření, k udělování pokut a k odnětí pověření krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby.

Čl.IV zákona č. 315/2004 Sb.

Přechodné ustanovení

Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který má ke dni účinnosti tohoto zákona v zařízení umístěno dítě, je povinen bez zbytečného odkladu splnit oznamovací povinnost podle čl. III bodu 1 a do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyl účinnosti tento zákon, zavést evidenci dětí podle čl. III bodu 4.

Poznámky:

1) Čl. 1 sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte.

§8 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb.

1a) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb.

2) §87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

2a) Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

2b) § 53 odst. 5 zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon).

3) §31 a následující zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění zákona č. 91/1998 Sb.

4) §86 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 175/1990 Sb.

5) §2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

6) §168 trestního zákona.

7) Například § 178 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, §2 a 43 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění

pozdějších předpisů.

8) Například §46 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 149/1998 Sb.

9) Například zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

9a) §115 občanského zákoníku.

10) §43 zákona o rodině.

11) § 44, 46 a §68 odst. 1 a 3 zákona o rodině.

12) §178 občanského soudního řádu.

13) §76a občanského soudního řádu.

14) Například §37, 37b a 79 zákona o rodině, §45 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, §16 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

15) §79 odst. 4 zákona o rodině.

16) § 45b a 70 zákona o rodině.

17) §69 odst. 2 zákona o rodině.

18) §45b odst. 2 zákona o rodině.

19) §69 zákona o rodině.

20) §68a zákona o rodině.

20a) §37 a 38 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

21) §20 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbyívání státního občanství České republiky, ve znění zákona č. 194/1999 Sb.

22) § 68 a 68a zákona o rodině.

23) §10 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů.

24) § 272 až 273a občanského soudního řádu.

25) §273a občanského soudního řádu.

26) §23 a následující zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

27) §73 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§61 a následující vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

28) §38 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

29) §292 a následující trestního řádu.

30) § 355 až 356a trestního řádu.

31) §74 odst. 2, §81 odst. 1 a §92 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.

32) §5 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně souvisejících zákonů.

§15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.

33) §61 odst. 6, §67 odst. 2 a 4 a §68 zákona č. 169/1999 Sb.

34) Například vyhláška č. 33/1959 Sb., o Úmluvě o vymáhání výživného v cizině, vyhláška č. 14/1974 Sb., o Úmluvě o uznání a vykonatelnosti rozhodnutí o vyživovací povinnosti k dětem, vyhláška č. 132/1976 Sb., o Úmluvě o uznávání a výkonu rozhodnutí o vyživovací povinnosti, sdělení č. 34/1998 Sb., Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí.

34a) Článek 19 odst. 3 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se

stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl.

34b) § 27 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

35) §12 odst. 5 vyhlášky č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

36) §30 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění zákona č. 548/1991 Sb.

37) §46 zákona o rodině.

38) § 106 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

39) §124 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

40) §3 odst. 2 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

41) Například zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

42) §40 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění zákona č. 242/1997 Sb.

43) §45a odst. 2 zákona o rodině.

44) § 37 a 39 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

45) Například zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

46) Například §38 zákona č. 20/1966 Sb., §23 a následující zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, §73 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

47) Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.
Trestní řád.

47a) §121 až 124 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

48) §8 trestního řádu.

49) §12 odst. 2 občanského zákoníku.

49a) §55 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

50) §15 odst. 9 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

50a) Zákon č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

51) §37b zákona o rodině.

52) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

53) §181 občanského soudního řádu.

54) §71 odst. 1 a 3 správního řádu.